

STORTINGET

Innst. 277 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 8:124 S (2024–2025)

**Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om
Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Sylvi Listhaug, Hans Andreas Limi og Morten Wold
om styrking av norsk forsvarsindustri**

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse
for forslagene. Sakens dokumenter er tilgjengelige på
sakssiden på stortinget.no.

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringen inngå langsiktige forpliktende kontrakter med norsk forsvarsindustri for å stimulere til økt produksjon av forsvarsmateriell.
- Stortinget ber regjeringen etablere risikoavlastende garanti-, tilskudds- og/eller finansieringsordninger for forsvarsindustrien, som også er tilgjengelige for leverandørkjedene.
- Stortinget ber regjeringen i den videre forsvarsplanleggingen ta med industrien som aktør for å klargjøre hvilke oppgaver som kan løses av forsvars- og leverandørindustrien.
- Stortinget ber regjeringen gjennomgå og forenkle regelverk og beslutnings- og anskaffelsesprosesser i forsvarssektoren slik at avgjørelser kan tas raskere.
- Stortinget ber regjeringen benytte industrisamarbeidsavtalene ved anskaffelser fra utlandet strategisk til å sikre forsvarsindustrien tilgang på kompetanse, teknologi og produksjonskapasitet og til å sikre markedsadgang for norsk forsvarsindustri.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Even Eriksen, Nils-Ole Foshaug, Steinar Krogstad og Trine Lise Sundnes, fra Høyre, Hårek Elvenes, Ingjerd Schie Schou, Erna Solberg og lederen Ine Eriksen Søreide, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune, Ola Borten Moe og Trygve Slagsvold Vedum, fra Fremskrittspartiet, Lavrans Kierulf og Jan Steinar Engeli Johansen, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa, fra Rødt, Bjørnar Moxnes, fra Venstre, Guri Melby, fra Kristelig Folkeparti, Dag-Inge Ulstein, og uavhengig representant Christian Tybring-Gjedde, viser til representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Hans Andreas Limi og Morten Wold om styrking av norsk forsvarsindustri. Komiteen merker seg at forslagsstillerne fremmer totalt fem forslag, herunder at regjeringen inngår langsiktige forpliktende kontrakter med norsk forsvarsindustri, at det etableres risikoavlastende garanti-, tilskudds- og/eller finansieringsordninger for forsvarsindustrien, at regjeringen tar med industrien som aktør for å klargjøre hvilke oppgaver som kan løses av forsvars- og leverandørindustrien, at regjeringen gjennomgår og forenkler regelverk og beslutnings- og anskaffelsesprosesser i forsvarssektoren og at regjeringen benytter industri-

samarbeidsavtalene ved anskaffelser fra utlandet strategisk.

Komiteen viser til innstillingen fra utenriks- og forsvarskomiteen om Forsvarsløftet – for Norges trygghet. Langtidsplan for forsvarssektoren (Innst. 426 S (2023–2024)), og understreker at Forsvaret skal styrkes betydelig i årene fremover. Komiteen merker seg at dette innebærer en styrking av norsk forsvarsindustri, og deler forslagsstillernes intensjon om et tett samarbeid mellom Forsvaret, forskning og industrien. Komiteen merker seg at forsvarsministeren i sitt svarbrev til komiteen datert 31. mars 2025 henviser til implementeringen av «Veikart for økt produksjonskapasitet i forsvarsindustrien», som har til hensikt å utvikle og øke produksjonskapasiteten i norsk forsvarsindustri. Komiteen mener langtidsplanen skal bidra til et langsiktig løft av norsk forsvarsindustri og forventer at Forsvarsdepartementet følger opp de anskaffelsene som ligger i langtidsplanen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet deler målsettingen om å øke norsk og ukrainsk forsvarsindustri, og viser til at det er et arbeid som Arbeiderpartiet og Senterpartiet har arbeidet med i regjering og på Stortinget gjennom hele denne perioden. Disse medlemmer mener veikartet for økt produksjonskapasitet er en tydelig forpliktelse for å øke produksjonskapasiteten i den norske forsvarsindustrien. Veikartet skal følges ytterligere opp, og disse medlemmer understreker at videre konkretisering av forutsetninger for forsvarsindustriell industri vil være viktig for å gi næringen langsiktig forutsigbarhet for å bygge opp kapasitet og investere ytterligere i produksjon. Disse medlemmer ser frem til at dette kommer på plass.

Disse medlemmer viser videre til at et samlet storting i 2024 stilte seg bak Arbeiderparti- og Senterparti-regjeringens langtidsplan for Forsvaret. Den kraftige satsingen på forsvar og beredskap vil i tiden fremover bidra til at forsvarsindustrien tilføres økt kapital til å investere i egen kapasitet. Disse medlemmer viser til at budsjetter lagt frem av Arbeiderpartiet og Senterpartiet allerede har bidratt med direkte støtte i milliardklassen for å øke kapasiteten av strategisk viktige produkter.

Disse medlemmer er av den oppfatning at forslagene som fremmes i representantforslaget allerede er dekket av det pågående arbeidet med å styrke Forsvaret, trygge landet og bidra i Ukrainas frihetskamp. Dette er et arbeid disse medlemmer mener har vært en viktig prioritering for Arbeiderpartiet og Senterpartiet i denne stortingsperioden.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre deler ikke forsvarsministerens vurdering om

at regjeringens «Veikart for økt produksjonskapasitet for forsvarsindustrien» utgjør et tilfredsstillende rammeverk for å oppskalere produksjonen av strategisk viktig materiell, særlig ikke på kort og mellomlang sikt. Ambisjonene og tiltakene i veikartet er generelle og uforpliktende, og gir heller ikke industrien nok forutsigbarhet.

Disse medlemmer viser til at veikartet mangler konkrete, tallfestede og finansierte tiltak som til sammen vil gjøre en rask oppskalering av produksjonskapasiteten mulig, og som vil legge til rette for mer samarbeid mellom norske og ukrainske aktører.

Disse medlemmer understreker at forsvarsindustrien stadig etterspør konkrete initiativ fra regjeringens side, ut over de overordnede ambisjonene i veikartet. Dette kommer blant annet til uttrykk i høringsinnspillet fra Forsvars- og sikkerhetsindustriens forening (FSi) til Prop. 99 S (2024–2025) Investeringer i Forsvaret og andre saker:

«Et flertall av tiltakene i veikartet innehar formuleringer som 'vil vurdere', 'vil utrede', 'vil bidra til' etc. Det utløser ikke investeringer. Det er nødvendig med en konkret, tidfestet, og ressursatt plan for å øke produksjonskapasiteten i forsvarsindustrien. (...)

Det er lite som tilsier at det på kort sikt blir iverksatt ytterligere tiltak som kan gi forutsigbarhet, slik at industrien kan fatte nødvendige beslutninger om investeringer i økt produksjonskapasitet i Norge.

Industrien opplever liten grad av kriseforståelse og erkjennelse av at det er helt nødvendig at myndighetene i mye større grad bidrar til å legge til rette for investeringer, og at tempoet i beslutninger og gjennomføring økes kraftig. Andre nærstående nasjoner viser i betydelig større grad handlekraft og utnytter handlingsrommet.»

Disse medlemmer understreker viktigheten av konstruktiv dialog mellom regjeringen og Stortinget om norsk sikkerhetspolitikk i en krevende internasjonal situasjon, inkludert behovet for å raskt oppskalere produksjonskapasiteten av strategisk viktig materiell.

Disse medlemmer mener det gir grunn til bekymring når Arbeiderparti-regjeringen gjennomgående avviser alle forslag fra Stortinget som supplerer og konkretiserer politikk for å øke produksjonskapasiteten i norsk og ukrainsk forsvarsindustri. Disse medlemmer mener regjeringen også har et ansvar for å bedre dialogen med forsvarsindustrien. Uten konkrete tiltak og tett dialog vil oppskaleringen av produksjonskapasiteten gå saktere enn den alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen tilsier at den burde gjøre.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener dagens sikkerhetspolitiske situasjon og den handelspolitiske usikkerheten i verden understreker behovet for en sterk, norsk forsvarsindustri. For å sikre norsk forsvarsindustri adgang til andre markeder, er det viktig å benytte industrisamarbeidsavtaler med

allierte aktivt. Disse medlemmer ser store fordeler ved en bedre integrering mellom Forsvaret, industrien og Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) for å finne kostnadseffektive og raske løsninger for å dekke deler av Forsvarets materiellbehov. Et tettere samarbeid mellom sivile aktører og Forsvaret vil styrke den totale forsvarevnen og evnen til å beskytte sivile.

Disse medlemmer forventer at regjeringen følger opp de målsettingene som er satt for utvikling av forsvarsindustrien.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen inngå langsiktige forpliktende kontrakter med norsk forsvarsindustri for å stimulere til økt produksjon av forsvarsmateriell.»

«Stortinget ber regjeringen etablere risikoavlastende garanti-, tilskudds- og/eller finansieringsordninger for forsvarsindustrien, som også er tilgjengelige for leverandørkjedene.»

«Stortinget ber regjeringen i den videre forsvarsplanleggingen ta med industrien som aktør for å klargjøre hvilke oppgaver som kan løses av forsvars- og leverandørindustrien.»

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå og forenkle regelverk og beslutnings- og anskaffelsesprosesser i forsvarssektoren slik at avgjørelser kan tas raskere.»

«Stortinget ber regjeringen benytte industrisamarbeidsavtalene ved anskaffelser fra utlandet strategisk til å sikre forsvarsindustrien tilgang på kompetanse, teknologi og produksjonskapasitet og til å sikre markedsgang for norsk forsvarsindustri.»

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti og Raudt meiner det er behov for å styrka norsk produksjon av forsvarsmateriell som ein del av den samla beredskapen. Då må forsvarsindustrien innrettast meir etter norske og nordiske behov, og vera mindre innretta mot eksport og produksjon av komponentar til våpensystem kontrollerte av USAs våpenindustri. Det er naudsynt å ta meir nasjonal, demokratisk kontroll over produksjonen, helst i samarbeid med nærstående land som dei nordiske og nord-europeiske. Produksjonen, særleg av enkelt forsvarsmateriell, bør vera plassert ulike stader i landet for å sikra korte forsyningslinjer og god beredskap. Meir avansert produksjon og større våpensystem bør samordnast med industrien i land Noreg deler sikkerheitsinteresser med, i staden for å gjera oss endå meir avhengig av USA.

Komiteens medlem fra Venstre tilslutter seg det opprinnelige forslag 4 i representantforslaget og

viser for øvrig til merknader og forslag fremmet i komiteens behandling av Dokument 8:132 S (2024–2025) representantforslag om å kraftig styrke norsk og ukrainsk forsvarsindustri, jf. Innst. 251 S (2024–2025).

Komiteens medlem, uavhengig representant Christian Tybring-Gjedde, deler forslagsstillernes ambisjon om å få fortgang i produksjonen av forsvarsmateriell. Behovet er stort og tiden er knapp. Dette medlem minner om at alle signaler og vedtatte dokumenter tilsier at Norge vil anskaffe betydelig med forsvarsmateriell de kommende årene, og det i seg selv er en stimulans for bedriftene til å øke sine investeringer. Forsvarskommisjonens rapport, Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) og den vedtatte langtidsplanen for forsvarssektoren (LTP) er tydelige på hvilke kapasiteter som er krevet for å styrke Forsvaret de nærmeste årene. Dette medlem mener det er viktig at det inngås langsiktige avtaler for leveranser fra forsvarsindustrien, noe som gjør at bedriftene kan prioritere leveranser til det norske Forsvaret. Dette medlem viser også til høring i forbindelse med investeringsproposisjonen hvor Forsvars- og sikkerhetsindustriens forening (FSI) ønsket fortgang i anskaffelsesprosessene, og at man i større grad bør benytte EØS-avtalens artikkel 123 ved anskaffelser. FSI påpekte også på at kontrakter i større grad bør gå direkte til norsk forsvarsindustri der industrien har vist at den kan levere det Forsvaret etterspør. Dette medlem støtter derfor forslag 1 i representantforslaget.

Dette medlem registrerer at forsvarsindustrien de siste årene har opplevd en eventyrlig vekst, og både børsnoterte selskaper og mange mindre privateide bedrifter har opplevd rekordomsetning og gode resultater. For Norges to største forsvarsbedrifter var resultatene rekordstore. Eksempelvis varslet Kongsberg Gruppen i bedriftens fremleggelse av resultatet for 2024 at ordreinngangen er sterk, aktiviteten raskt økende, marginene høye og lønnsomheten solid. Overskuddet økte fra 4,5 mrd. kroner i 2023 til 6,5 mrd. kroner i 2024. Videre har Kongsberg Gruppen en ordresreserve på 128 mrd. kroner. Også bedriften NAMMO varslet om betydelig økning i omsetning og fortjeneste, og en rekordstor ordreinngang og etterspørsel. Med et slikt bakteppe vil det etter dette medlems vurderinger være naturlig at bedriftene selv bidrar til å sikre leveranser fra sine underleverandører. I dette bildet må man også ta innover seg at landets to desidert største forsvarsindustribedrifter er majoritetseiet av staten.

Dette medlem mener forslagsstillernes ønske om garanti-, tilskudds- eller finansieringsordninger i dagens leverandørkjeder vil kunne bidra til mindre konkurranse i markedet. Dette fordi støtte til utvalgte underleverandører vil kunne være konkurransevridende og samtidig gi et konkurransefortrinn også i det sivile

markedet. Dette medlem mener videre at direkte økonomisk støtte eller garantiordninger til utvalgte underleverandører vil kunne bidra til mindre innovasjon og føre til teknologisk stagnasjon. Dette medlem mener på generelt grunnlag at staten i minst mulig grad bør gripe direkte inn i markedet, og mener det er et paradoks at den næringen som i dag har de beste forutsetningene for fremtidig lønnsomhet, skal gis statlige garanti-, tilskudds- eller finansieringsordninger. Dette medlem vil imidlertid åpne for enkelte unntak, og mener at garantiordninger bør kunne gis til strategiske og unike underleverandører dersom nødvendige leveranser kun kan oppnås gjennom store og raske utvidelser av produksjonskapasiteten. Dette medlem viser igjen til høringen i forbindelse med investeringsproposisjonen hvor mindre forsvarsindustribedrifter ønsket et tettere samarbeid med landets ledende forsvarsindustribedrifter, noe som i seg selv vil kunne gi sikkerhet for langsiktige leveranser og trygg avkastning på kapital. Dette medlem støtter derfor ikke forslag 2.

Dette medlem deler forslagsstillernes ønske om å i større grad inkludere forsvarsindustrien for å tydeliggjøre behov og industrielle muligheter. Forsvarsindustrien bør derfor være med i loopen allerede i forsvarsplanleggingen.

Dette medlem registrerer videre at forslagsstillerne ber regjeringen gjennomgå og forenkle regelverk og beslutnings- og anskaffelsesprosesser. Dette medlem viser til kapittel 11 i Langtidsplanen for forsvarssektoren 2025–2036 hvor slik effektivisering og overordnet styring er skissert. I kapittel 11.2.1 presiseres det at:

«deler av ansvaret knyttet til investeringer som i dag ligger i Forsvarsdepartementet skal overføres til Forsvaret og at Forsvaret vil, med støtte fra Forsvarsmateriell og Forsvarsbygg få et mer helhetlig ansvar for å planlegge og styre investeringsporteføljen for å nå målsettingene i Langtidsplanen.»

Dette er vedtak som må følges opp. Dette medlem registrerer at anskaffelsesprosesser over tid har gått stadig tregere, og at det er for mye detaljstyring i beslutningsprosessen. Norge bør aktivt benytte EØS-avtalens artikkel 123, og anskaffe fra egen industri der hvor den kan levere. Det er ingen grunn til at Norge skal stille sterkere krav til anskaffelser fra egen forsvarsindustri enn det andre land gjør fra sin. Dette medlem støtter derfor forslag 3.

Dette medlem registrerer at forslagsstillerne ønsker å benytte industriavtaler med utenlandske systemleverandører til å innhente kompetanse, teknologi og produksjonskapasitet til norsk industri. Dette medlem viser til at industriavtaler/gjenkjøpsavtaler allerede i dag har dette som tydelige forutsetninger for slike avtaler, og at flere av dagens mindre forsvarsindus-

tribedrifter er blitt etablert og/eller styrket av slik teknologioverføring. Forslaget innebærer derfor at man slår inn åpne dører. Dette medlem støtter derfor ikke forslag 4.

Dette medlem ser også behovet for å inkludere beredskapsmessige viktige tjenester og innsatsfaktorer fra industrien som mat, drivstoff, transport og innkvartering, og at støtteordninger for økt beredskap kan tildeles støtte for å gjøre kloke disposisjoner som rent kommersielt ikke er lønnsomme.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen inkludere også beredskapsmessige viktige tjenester og innsatsfaktorer fra industrien som mat, drivstoff, transport, innkvartering osv. og vektlegge at støtteordninger for økt beredskap kan tildeles ulike former for støtte for å gjøre kloke beredskapsmessige disposisjoner som rent kommersielt ikke er lønnsomme.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gjennomgå og forenkle regelverk og beslutnings- og anskaffelsesprosesser i forsvarssektoren slik at avgjørelser kan tas raskere.

Forslag fra Fremskrittspartiet og uavhengig representant Christian Tybring-Gjedde:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen inngå langsiktige forpliktende kontrakter med norsk forsvarsindustri for å stimulere til økt produksjon av forsvarsmateriell.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen i den videre forsvarsplanleggingen ta med industrien som aktør for å klargjøre hvilke oppgaver som kan løses av forsvars- og leverandørindustrien.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen etablere risikoavlastende garanti-, tilskudds- og/eller finansieringsordninger for forsvarsindustrien, som også er tilgjengelige for leverandørkjedene.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen benytte industrisamarbeidsavtalene ved anskaffelser fra utlandet strategisk til å sikre forsvarsindustrien tilgang på kompetanse, tek-

nologi og produksjonskapasitet og til å sikre markedsadgang for norsk forsvarsindustri.

Forslag fra uavhengig representant Christian Tybring-Gjedde:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen inkludere også beredskapsmessige viktige tjenester og innsatsfaktorer fra industrien som mat, drivstoff, transport, innkvartering osv. og vektlegge at støtteordninger for økt beredskap kan tildeles ulike former for støtte for å gjøre kloke beredskapsmessige disposisjoner som rent kommersielt ikke er lønnsomme.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:124 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Hans Andreas Limi og Morten Wold om styrking av norsk forsvarsindustri – vedlegges protokollen.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 6. mai 2025

Ine Eriksen Søreide

leder

Bengt Fasteraune

ordfører

**DET KONGELIGE
FORSVARSDEPARTEMENT**

Statsråden

STORTINGET

Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/01585-2

31.03.2025

Vurdering av Dok 8:124S (2024-2025)

Jeg viser til brev fra Utenriks- og forsvarskomiteen av 25. mars 2025 med anmodning om uttalelse til representantforsalg Dok 8:124S (2024-2025) og Dok 8:132S (2024-2025) «om styrking av norsk forsvarsindustri».

Jeg deler forslagsstillernes intensjon om å styrke både norsk og ukrainsk forsvarsindustri og flere av forslagene finner gjenklang i regjeringens veikart for økt produksjonskapasitet som ble offentliggjort i oktober 2024. Regjeringen har møtt den varig endrede sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa med flere tiltak for å styrke økt produksjonskapasitet i norsk forsvarsindustri. Regjeringens langtidsplan som ble vedtatt av et samlet Storting i 2024 gir et umiddelbart og langsiktig forsvarsløft. Forsvarsdepartementet følger nå opp de anskaffelsene som ligger i langtidsplanen, noe som igjen vil bidra til at forsvarsindustrien får økt kapital til å investere i egen kapasitet. I tillegg har regjeringen bidratt med direkte støtte i milliardsklassen til ulike prosjekter for å øke kapasiteten i produksjon av strategisk viktige produkter, enten det er snakk om luftvern, rakettmotorer, artilleriammunisjon eller avansert sprengstoff. Underdimensjonert produksjonskapasitet er en felles-europeisk utfordring. I den sammenheng er det viktig å forsterke samarbeid rundt standardisering for slik å legge til rette for større grad av felles anskaffelser i Europa.

Regjeringen jobber nå med full kraft for å implementere veikartet og oppnå de målsetningen for økt produksjonskapasitet som Stortinget samlet seg bak i forbindelse med behandling av Innst. 426S (2023-2024) jf. Prop. 87S (2023-2024) «Forsvarsløftet – for Norges trygghet Langtidsplan for forsvarssektoren 2025-2036). Jeg mener intensjonene bak de forslagene som ligger til behandling er ivarettatt innenfor regjeringens veikart for økt

produksjonskapasitet i forsvarsindustrien og min vurdering er derfor at forslagene ikke bør vedtas slik de er fremmet for Stortinget.

Jeg henviser for øvrig til de konkrete vurderingene jeg har gjort av de ulike forslagene nedenfor.

1. Stortinget ber regjeringen inngå langsiktige forpliktende kontrakter med norsk forsvarsindustri for å stimulere til økt produksjon av forsvarsmateriell.

Langsiktige kontrakter og aktiv bruk av opsjoner med industrien er viktig for å skape forutsigbarhet og trygghet for at investeringer i produksjonskapasitet kan forsvares. Forsvarsdepartementet vurderer derfor fortløpende hvilke anskaffelser som er egnet for å inngå langsiktige leveringskontrakter med norsk industri. Et godt eksempel på dette er anskaffelsen av artilleriammunisjon der regjeringen i januar 2023 kunngjorde at den ville anskaffe et større volum ammunisjon fra Nammo. Forsvaret inngikk deretter en kontrakt med Nammo som skal være sluttlevret i 2028. Ytterligere anskaffelser av ammunisjon fra Nammo er under løpende vurdering. Et annet eksempel er gjenanskaffelse av donerte hovedkomponenter til NASAMS der kontrakt med opsjon ble signert med Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) i desember 2023. Opsjonen ble utløst etter Stortingets behandling av Innst. 7 S (2024-2025) jf. Prop. 48 S (2023–2024) «Anskaffelse av luftvern» i april 2024. I tilknytning til opsjonsutløsning i juni 2024, ble kontraktsforhandlinger om ytterligere anskaffelse av hovedkomponenter til egen struktur satt i gang. Kontrakt ble signert i desember 2024. Leveranse av hovedkomponenter til fire NASAMS-batterier er planlagt i perioden 2026 – 2029. Forsvarsmateriell har nylig signert en langsiktig vedlikeholdsavtale med Kongsberg Aviation Maintenance Services (KAMS) om etableringen av en ny vedlikeholdsfasilitet for F-35 på Rygge flystasjon. Avtalen, med en varighet på opptil 15 år, sikrer nasjonal kapasitet og kompetanse innenfor vedlikehold av Norges F-35 kampfly. Dette er et godt eksempel på et område hvor strategisk og langsiktig samarbeid med industrien kan bidra til å styrke operativ evne og beredskap.

2. Stortinget ber regjeringen etablere risikoavlastende garanti-, tilskudds- og/eller finansieringsordninger for forsvarsindustrien, som også er tilgjengelige for leverandørkjedene.

Regjeringen har siden Russlands fullskalainvasjon flere ganger bidratt til risikoavlastning for forsvarsindustrien. Eksempelvis har regjeringen medfinansiert norske prosjektsøknader gjennom EU-programmet ASAP, inngått en avtale med Nammo som fører til en tidobling av den bedriftens produksjonskapasitet for artilleriammunisjon. Staten har tilsvarende gått til anskaffelse av komponenter med lang ledetid som inngår i NASAMS luftvern. Som offentliggjort i regjeringens veikart for produksjonskapasitet jobber regjeringen med å etablere en søkbar tilskuddsordning der forsvarsbedrifter vil kunne søke om støtte til oppskalering av sin produksjonskapasitet.

3. Stortinget ber regjeringen i den videre forsvarsplanleggingen ta med industrien som aktør for å klargjøre hvilke oppgaver som kan løses av forsvars- og leverandørindustrien.

Forsvarsdepartementet samarbeider som sektoransvarlig departement nært med norsk forsvarsindustri. Gjennom jevnlig dialog blir også spørsmål om den strategiske rollen til norsk forsvarsindustri definert og videreutviklet.

4. Stortinget ber regjeringen gjennomgå og forenkle regelverk og beslutnings- og anskaffelsesprosesser i forsvarssektoren slik at avgjørelser kan tas raskere.

Regjeringen jobber kontinuerlig med å forbedre rutineene for anskaffelse av forsvarsmateriell og det finnes flere eksempler på at tid mellom kjøpsintensjon og kontraktsinngåelse er redusert. Regjeringens ambisjon for smidigere anskaffelsesrutiner er fylldig beskrevet i gjeldende langtidsplan for forsvarssektoren, som et samlet Storting har sluttet seg til. Regjeringen jobber med å redusere tidsbruk både i godkjenningsfasen og i gjennomføringsfasen. Det handler både om å redusere dokumentasjonskrav og differensiere mer mellom prosjekter. Regjeringen jobber også for å bestille og fylle opp beredskapsbeholdninger der vi har avtaler. Regjeringen prioriterer videre å allokere midler til langsiktige kontrakter. Revisjon av anskaffelsesregelverket (ARF) og endring i fullmaktsregimet for bruk av EØS 123 kan også bidra til kortere gjennomføringstid. Konkret er det besluttet å frafalle kravet om industrisamarbeid for anskaffelser finansiert over Nansen-programmet. Dette vil lette saksbehandlingen for forsvarssektoren og bidra til å møte tidskravene for anskaffelser i forbindelse med donasjoner til Ukraina. Som beskrevet i veikart for økt produksjonskapasitet vil regjeringen utrede ytterligere behov for regulatoriske tilpasninger med målsetning om å øke tempoet i utbygging av forsvarsindustriell produksjonskapasitet.

5. Stortinget ber regjeringen benytte industrisamarbeidsavtalene ved anskaffelser fra utlandet strategisk til å sikre forsvarsindustrien tilgang på kompetanse, teknologi og produksjonskapasitet og til å sikre markedsadgang for norsk forsvarsindustri.

Regjeringen deler forslagsstillernes syn på at det er viktig å benytte industrisamarbeidsavtalene strategisk. I Veikart for økt produksjonskapasitet i forsvarsindustrien legger regjeringen opp til økt internasjonalt materiellsamarbeid. Rammeverket for industrisamarbeid finner vi i vår nasjonale forsvarsindustrielle strategi, nedfelt i Meld. St. 17 (2020-2021) - Samarbeid for sikkerhet. Norsk forsvarsindustri har over tid vist evne til å være internasjonalt konkurransedyktig. Industri-samarbeidsavtaler med utenlandske leverandører til Forsvaret er i denne sammenhengen avgjørende for å bryte ned handelshindringer. Industrisamarbeidsavtaler gir innpass i de store internasjonale forsvarsbedriftenes leverandørkjeder, og åpner lukkede markeder slik at norske leverandører får reelle muligheter til å konkurrere om leveranser til andre lands forsvar. Avtalene bidrar til å motivere utenlandske leverandører til å etablere langsiktig samarbeid og strategiske allianser med norsk industri, og til at norske

underleverandører aktivt etterspørres. Flere av de store eksportsuksessene i norsk forsvarsindustri har sitt utspring i industrisamarbeidsavtaler. Det er utarbeidet egne bestemmelser om industrisamarbeid som blant annet angir hvilke rutiner som skal følges ved forslag, evaluering og godkjenning av industrisamarbeidsprosjekter. De teknologiske kompetanseområdene skal legges til grunn i forbindelse med prioritering av forsvarssektorens FoU-aktiviteter, beslutning om anskaffelser fra norske leverandører og utforming av innholdet i industrisamarbeidsavtaler.

I sum bidrar dette til at bruken av industrisamarbeidsavtalene legger til rette for tilgang på kompetanse, teknologi og produksjonskapasitet og til å sikre markedsadgang for norsk forsvarsindustri.

Tore Onshuus Sandvik

Brevet er signert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur.

